

การยกระดับการท่องเที่ยว ทองผาภูมิ สู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

โครงการกลุ่มเชิงปฏิบัติ

ปบท. 6

นักศึกษากลุ่ม 7
หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง
การบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น
ที่ยั่งยืน รุ่นที่ 6
วิทยาลัยพัฒนา
การปกครองท้องถิ่น
สถาบันพระปกเกล้า

อาจารย์ที่ปรึกษา _____
รองศาสตราจารย์
ดร.พีรธร แก้วลาย

ผู้สรุป _____
นางสาวอภิวรรณ ชักเชิด

บรรณาธิการ _____
นางสาวธีรพรรณ ใจมัน

ผู้ออกแบบ _____
นายรัชชิต รัตนวิเชียร

สถาบันพระปกเกล้า

www.kpi.ac.th

ที่มาโครงการกลุ่ม

จังหวัดกาญจนบุรีติดอันดับ 3 ของประเทศ และเป็น 1 ใน 10 จังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุด (ข้อมูลเดือนมกราคม-พฤศจิกายน พ.ศ. 2566) หากแต่รายจ่ายเฉลี่ยต่อหัวที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในจังหวัดคิดเป็นเพียง 1,949 บาท เท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของอำเภอทองผาภูมิที่มีจุดแข็งซึ่งเป็นต้นทุนในด้านการท่องเที่ยวจำนวนมาก แต่รายได้ต่อหัวของการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอทองผาภูมิยังถือว่าต่ำ ดังนั้น โจทย์สำคัญของโครงการ “การยกระดับการท่องเที่ยวทองผาภูมิสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ผ่านแนวคิด Co-creation” ครั้งนี้ คือ การค้นหาแนวทางการยกระดับการท่องเที่ยว เพื่อให้อำเภอทองผาภูมิสามารถดึงดูดการใช้จ่ายและเพิ่มเวลาในการเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยวจากพื้นที่อื่น ๆ ในจังหวัดกาญจนบุรี

แนวคิด Co-creation

เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน (นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ) ในการศึกษา วิเคราะห์ และหาแนวทางในการดำเนินการหรือจัดทำข้อเสนอร่วมกัน

การดำเนินโครงการฯ กำหนดรูปแบบการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ได้แก่

- การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นต้น
- การประชุมกลุ่มย่อยและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มนักวิชาการ
- การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ในอำเภอทองผาภูมิ

**วิธีการศึกษาและดำเนินงาน
ของโครงการกลุ่มเชิงปฏิบัติ**

ขั้นตอนและกระบวนการในการจัดทำโครงการฯ มีดังนี้

1. การลงพื้นที่เก็บข้อมูล : เป็นการรวบรวมข้อมูลด้านทรัพยากรท่องเที่ยว สภาพปัญหา/ความต้องการ และวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวทองผาภูมิในมิติต่าง ๆ ด้วยเครื่องมือ SWOT Analysis
2. การประชุมกลุ่มย่อย และการสัมภาษณ์เชิงลึก : เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน กฎหมาย ความร่วมมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยว การประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ปัญหา อุปสรรค แนวทางการดำเนินการแก้ไข และข้อเสนอต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอทองผาภูมิ
3. จัดทำตัวแบบการยกระดับการท่องเที่ยวทองผาภูมิสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

ตัวแบบการยกระดับการท่องเที่ยวทองผาภูมิสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน : รูปธรรมจากโครงการฯ

หลังจากที่กลุ่มนักศึกษาได้ดำเนินการตามแผนงานที่วางแผนไว้ และเริ่มต้นใหม่ในหลายครั้ง เพื่อทบทวนบทเรียนความสำเร็จ และความล้มเหลวที่เกิดขึ้นในแต่ละจังหวะ พบว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในการดำเนินโครงการฯ ให้ประสบความสำเร็จ คือ การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์อย่างรอบด้าน การทดสอบความคิด การระดมสมองจากผู้เกี่ยวข้อง/ผู้เชี่ยวชาญ และการกำหนดกิจกรรมมุ่งเป้า (Flagship Activities) ที่สามารถนำไปขับเคลื่อนได้จริงภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดในบริบทปัจจุบัน โดยกลุ่มวางแผนที่จะดำเนินการใน 2 กิจกรรมมุ่งเป้า ได้แก่ การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยว (Route Trip) และสื่อวิถีทัศน์นำเสนอเส้นทางท่องเที่ยว

การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยว (Route Trip) : กลุ่มนักศึกษาได้นำเสนอเส้นทางที่คาดว่าจะสามารถตอบสนองกลุ่มนักท่องเที่ยวอย่างหลากหลาย คือ สายท่องเที่ยวธรรมชาติ สายท่องเที่ยวศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม สายท่องเที่ยวและทำบุญ สายท่องเที่ยววิถีชุมชน โดยเชื่อมโยงให้มีลักษณะเป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่สะดวกต่อการเดินทาง และเป็นต้นแบบการเดินทางท่องเที่ยว โดยจุดสำคัญ คือ **“ทองผาภูมิสุดอลัง ที่ต้องไปสักครั้งก่อนตาย”** นำเสนอผ่านสื่อให้นักท่องเที่ยวได้พิจารณาเลือก และผู้ประกอบการท่องเที่ยว รวมทั้งชุมชนท้องถิ่นสามารถนำไปต่อยอดพัฒนาสร้างเส้นทางในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

สื่อวิถีทัศน์นำเสนอเส้นทางการทำงานที่เกี่ยวข้อง : กลุ่มนักศึกษาได้จัดทำสื่อรณรงค์และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ตามเส้นทางที่ออกแบบไว้ โดยเผยแพร่ผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐ และหน่วยงานท้องถิ่น เนื่องจากเป็นช่องทางที่เป็นทางการ สามารถสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนว่าข้อมูลเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมต่าง ๆ มีความถูกต้อง เชื่อถือได้

.....

ข้อเสนอจากการทำโครงการกลุ่มเชิงปฏิบัติ

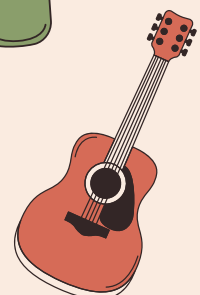
1) ข้อเสนอ: ทัศนนโยบาย

- ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีความตั้งใจพัฒนาอย่างแท้จริง เนื่องจากผู้บริหารท้องถิ่นเปรียบเสมือนตัวเชื่อมประสาน ที่สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ดังนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่นอย่างจริงจัง โดยกำหนดเป็นนโยบายสำคัญในการบริหารจัดการท้องถิ่นตามภารกิจของตน และนำเสนอเป็นนโยบายการหาเสียงเลือกตั้งอย่างชัดเจน เพื่อให้เป็นพันธะสัญญากับประชาชนว่าจะสร้างและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ และควรบรรจุอยู่ในแผนการพัฒนาท้องถิ่นด้วย เพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืนต่อไป
- บทบาทของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นผู้สนับสนุน โดยภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนด้านการท่องเที่ยว ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามกรอบกฎหมายในการจัดบริการสาธารณะ และส่งเสริมการท่องเที่ยว พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ ฯลฯ
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดแผนงาน โครงการและงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดแผนและโครงการเพื่อสนับสนุนกิจกรรมและงบประมาณให้กับการสร้างการรวมกลุ่ม และการสร้างบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ต่อเนื่องไปอย่างน้อย 3 ปีงบประมาณ และควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานและการใช้จ่ายงบประมาณเป็นระยะ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณอย่างชัดเจน

2) การขยายผลจากการทำโครงการกลุ่มเชิงปฏิบัติ

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำแนวทางการยกระดับการท่องเที่ยวของผาภูมิบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยต้องบรรจุแนวทางหรือโครงการไว้ในยุทธศาสตร์ และโครงการรวมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินงาน โดยต้องกำหนดโครงการเกี่ยวกับการสร้างอินฟลูเอนเซอร์ท้องถิ่นเพื่อให้ความรู้ รณรงค์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่อทางสังคมต่าง ๆ และการสร้างการรวมกลุ่มของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของผาภูมิไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างชัดเจน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

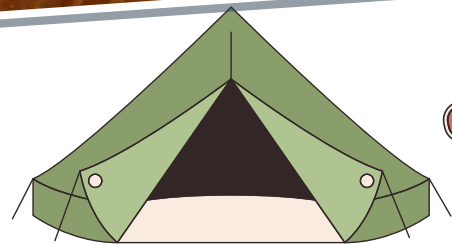

- ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรร่วมกันกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ของตนเองในรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยว (Route Trip) โดยให้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ดังนี้
 - ค้นหาทุนของพื้นที่ในด้านต่าง ๆ
 - ศึกษา รวบรวม และจัดทำเรื่องราว (Story telling) ของสถานที่และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ
 - วิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวกับมิติต่าง ๆ เช่น ความเชื่อมโยงจากตำนานพื้นบ้าน ความเชื่อมโยงจากวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นต้น
 - จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมโยงกันเป็นเส้นทาง (Route) หรืออาจสร้างเรื่องเล่า (Story telling) บอกเล่าเรื่องราวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางจากแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งไปยังจุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้ในเส้นทาง
 - สร้างมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อรองรับการนำเสนอเรื่องราว
 - พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจ มีจุดท่องเที่ยวที่หลากหลาย เพื่อสร้างแรงดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมทั้งการรักษาสภาพแวดล้อม ความสะอาดและปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว
 - ปรับปรุง พัฒนาสถานประกอบการที่พักให้สะอาด ปลอดภัย และมีคุณภาพเพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพสูง

การขยายผลจากการทำโครงการกลุ่มเชิงปฏิบัติ

นอกจากกลุ่มนักศึกษาจะทำโครงการใน 2 กิจกรรมดังกล่าวข้างต้น กลุ่มนักศึกษาได้นำเสนอรูปแบบสำหรับการยกระดับการท่องเที่ยวของทองผาภูมิสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนในอีก 2 เรื่องเพิ่มเติม ได้แก่ การสร้างอินฟลูเอนเซอร์ท้องถิ่น เพื่อสร้างความยั่งยืนในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และการสร้างเครือข่ายผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยกลุ่มนักศึกษาได้จัดทำรายละเอียดและแนวทางสำหรับการดำเนินการในทั้ง 2 กิจกรรมไว้ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียกับการท่องเที่ยวอำเภอทองผาภูมิได้ศึกษาพิจารณา และมีการดำเนินการต่อไปในอนาคต

สามารถอ่านโครงการฉบับเต็มได้
โดย scan QR Code นี้